

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර
මාරුවීමේ හැකියාව

ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ

මහජන අදහස් විමසීමේ පත්‍රිකාව

ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව

2021.01.15

පටුන

1. හැඳින්වීම	3
2. පසුබිම	5
2.1 දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුවීමේ වර්ග	5
3. ක්‍රියාත්මක කිරීම	7
3.1 දුරකථන ඇමතුම් මාර්ගගත කිරීම	8
3.1.1 වක්‍ර මාර්ගගත කිරීම	9
3.1.2 සෘජු මාර්ගගත කිරීම	9
3.2 දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල මාරු කිරීමේ දත්ත සමුදාය	11
4. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීම කලමනාකරණය කිරීම	12
4.1 දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලිය	12
4.2 දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය	13
4.3 ක්‍රියාපටිපාටිය තුළ ඇතිවිය යුතු සන්නිවේදනය	13
4.4 දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීම සඳහා ගතවන කාලය	13
5. ජාතික දුරකථන අංකන සැලැස්මට ඇති බලපෑම	15
6. මූල්‍ය කරුණු	16
6.1 පිරිවැය වර්ග	16
6.2 පිරිවැය වෙන් කිරීමේ මූලධර්ම	17
6.3 අයකුම කරුණු	17
7. වෙනත් රටවල දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීම හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීම	18
8. මහජන අදහස් විමසීමේ පත්‍රිකාව සඳහා ප්‍රතිචාර	20
9. ආශ්‍රිත ලේඛණ	21

1. හැඳින්වීම

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව (Number Portability) යනු දුරකථන ග්‍රාහකයින්ට ඔවුන්ගේ දුරකථන අංක රඳවා තබා ගනිමින් සේවා සපයන්නන් හෝ ස්ථාන අතර මාරු වීමට ඇති හැකියාවයි.

දුරකථන ග්‍රාහකයින්ට තම සේවාදායක සමාගම වෙනස් කිරීමේදී දුරකථන අංකය ද වෙනස් කිරීමට සිදුවන බැවින් ඔවුන් සිය ජාල ක්‍රියාකරු මාරු කිරීමට මැලිකමක් දක්වයි. එම නිසා, ග්‍රාහකයා සේවා සපයන්නා විසින් සපයනු ලබන සේවාව පිළිබඳව සැහීමකට පත් නොවුවද, ජාලය වෙනස් කිරීමට දුරකථන අංකය බාධාවක් වේ.

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව මගින් දුරකථන ග්‍රාහකයාට සිය පවතින දුරකථන අංකය තබා ගනිමින් සේවා සැපයුම්කරු වෙනස් කිරීමට හැකි වන බැවින් පාරිභෝගික කැමැත්ත අනුව සේවා සපයන්නා තෝරා ගැනීම දිරිගන්වන පරිසරයක් නිර්මාණය කරන අතර, එමඟින් එලදායි තරඟකාරිත්වයක් ස්වයංක්‍රීයව ප්‍රවර්ධනය වේ.

එසේම මෙය සේවාවේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීමට හා ජාල ආවරණය පුළුල් කිරීමට මහ පාදන අතර ජාල සාර්ථකව පවත්වාගෙන යන සේවා සපයන්නන්ට ප්‍රතිලාභ සැලසේ. එබැවින් ලොව පුරා නියාමන ආයතන විසින් දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව තරඟකාරිත්වය ඇති කිරීමේ වැදගත් සාධකයක් ලෙස පිළිගෙන ඇත.

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව මගින් දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම වෙනස් කිරීමේදී ප්‍රතිලාභ ලබන පාර්ශව කිහිපයකි. එනම්, ජාලය මාරු කරන්නන්ට, අමතන්නන් හා සමස්ථයක් වශයෙන් විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රය යනාදී විවිධ පාර්ශවයන්ට සැලකිය යුතු ප්‍රතිලාභ ලබා දෙයි. ඒවා නම් ;

- ජාල මාරුකරන්නන් සඳහා : ලිපි ද්‍රව්‍ය නැවත මුද්‍රණය කිරීම සහ සංඥා හා සලකුණු වෙනස් කිරීම , ව්‍යාපාර භාවිතා කරන්නන් සඳහා, ව්‍යාපාර අහිමිවීම වැනි අවස්ථාවලදී දුරකථන අංක වෙනස් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වෙනත් පාර්ශවයන්ට දැනුම් දීම සඳහා වැය වන පිරිවැය ඉවත් කරයි;
- අමතන්නන් සඳහා: නාමාවලි විමසීම වෙත ප්‍රවේශ වීමේ අවශ්‍යතාවය සහ / හෝ ඔවුන්ගේ ලිපිත පොත් හෝ පරිගණක පද්ධතිවල ඇතුළත් කිරීම් වෙනස් කිරීම ඉවත් කරයි;
- විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රය සඳහා: සේවා සපයන්නන්ගේ හෝ දුරකථන ක්‍රියාකරු මාරුවීම තුළින් පිරිවැය අඩු වන අතර සේවා ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීමෙන් සියලුම දුරකථන පරිහරණය කරන්නන් හට සැලකිය යුතු ප්‍රතිලාභ ලබා දෙමින් තරඟකාරිත්වය වර්ධනය කරයි.

ජාලයන් මාරු කිරීමට පෙර, සේවාව ලබා ගැනීමට බලාපොරොත්තුවන නව සේවාදායකයා පිරිනමන සේවාවන් හා ඒහි කොන්දේසි පිළිබඳ දැනුවත් විය යුතුය. මන්ද, දුරකථන අංකය වෙනත් ජාලයකට ගෙන යා හැකි වුවද ඒ හා බැඳී පැවති සේවාවන් හා මිල ගණන් නව සේවාදායකයා වෙත රැගෙන යා නොහැකි බැවිනි.

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ලොව පුරා විවිධ රටවල විවිධ ආකාරවලින් ක්‍රියාත්මක වන අතර පාරිභෝගික අත්දැකීම් රටින් රටට වෙනස් වේ. කෙසේ වෙතත්, පොදුවේ ගත් කල, ජාල අතර දුරකථන අංක හුවමාරුව ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසු සෑම රටකම විදුලි

සංදේශ ක්ෂේත්‍රයේ කැපී පෙනෙන වෙනසක් සිදුවී ඇත. නියාමන ආයතනය වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රයේ හිතකර තරඟකාරීත්වයක් මෙන්ම විදුලි සංදේශ ජාලවල සේවාවෙහි ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි සංදේශ ජාලයන්හි දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරුවීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රයේ නිරතවූවන්, ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයන්, සහ වෙනත් පාර්ශවයන්ගේ අදහස් හා යෝජනා ලබා ගැනීම සඳහා මෙම මහජන අදහස් විමසීමේ පත්‍රිකාව ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

2. පසුබිම

1991 අංක 25 දරන ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ සංශෝධිත පනත ප්‍රකාරව, කොමිෂන් සභාව තමා සතු බලතල ජාතික යහපත ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා තමා වඩාත්ම යෝග්‍ය යයි තමා සලකන ආකාරයට සහ විශේෂයෙන්;

- අය කරනු ලබන ගාස්තු සහ සපයනු ලබන විදුලි සංදේශ සේවාවන් සහ විදුලි සංදේශ උපකරණවල තත්ත්වය හා විවිධත්වය සම්බන්ධයෙන් පාරිභෝගිකයින්ගේ, ගැනුම්කරුවන්ගේ සහ වෙනත් පාවිච්චි කරන්නන්ගේ සම්බන්ධතාවන් හා පොදුවේ මහජන යහපත ආරක්ෂා කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම උනන්දුව සහ මහජන ගාස්තු සඳහා වන ගාස්තු, සහ සපයනු ලබන විදුලි සංදේශ සේවාවන්හි ගුණාත්මකභාවය සහ විවිධත්වය සහ සපයනු ලබන විදුලි සංදේශ උපකරණ ආරක්ෂා කිරීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- විදුලි සංදේශ සේවා හා සම්බන්ධ වාණිජ කටයුතුවල නිරත තැනැත්තන් අතර ඵලදායී තරඟකාරිත්වයක් පවත්වාගෙන යාම, සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම, සහ ඒ තැනැත්තන්ගේ කාර්යක්ෂමතාව සහ පිරිමැසුම්දායක බව ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රයේ වර්තමාන තත්ත්වය සැලකිල්ලට ගනිමින් කොමිෂන් සභාව ජංගම විදුලි සංදේශ ජාල අතර මෙන්ම ස්ථාවර විදුලි සංදේශ ජාල අතර දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රතිපත්තිමය තීරණයක් ගෙන ඇත. සේවාවේ ගුණාත්මකභාවය, පාරිභෝගික සේවාව, ජාල ආවරණය, අයක්‍රම, සපයන විවිධ සේවාවන් යනාදි ග්‍රාහකයින්ගේ විවිධ අවශ්‍යතා මත පදනම්ව විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රයේ ඵලදායී තරඟකාරිත්වයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ එමගින් ග්‍රාහකයින්ගේ ප්‍රතිලාභ උපරිම කිරීම අරමුණු කර ඇත.

2.1. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමේ වර්ග

ප්‍රධාන වශයෙන් දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව පිළිබඳ ක්‍රම තුනක් භාවිතයේ පවත්නා අතර ඒවා පහත විස්තර කෙරේ.

1. දුරකථන ක්‍රියාකරුවන් අතර සිදුවන මාරුවීම (Operator Portability) : ග්‍රාහකයාට එක් දුරකථන ක්‍රියාකරුවකුගේ සිට තවත් දුරකථන ක්‍රියාකරුවකු වෙත මාරු වීමේදී තම දුරකථන අංකය නොවෙනස්ව රඳවා ගැනීම සඳහා පවතින හැකියාව .

ඉහත සඳහන් කළ ක්‍රියාකරුවන් අතර මාරු වීම පහත දැක්වෙන පරිදි කොටස් තුනකට අයත් වේ.

- භූගෝලීයව වෙන් කළ දුරකථන අංක ජාල අතර රැගෙන යාම - ස්ථාවර පොදු දුරකථන ජාල වලට (PSTN) අයත් අංකයන් එම වර්ගයේ ජාල අතර රැගෙන යාමට හැකි වීම.
- භූගෝලීය නොවන දුරකථන අංක ජාල අතර රැගෙන යාම - භූගෝලීය නොවන දුරකථන අංක වලට දුරකථන ක්‍රියාකරුවන් අතර මාරුවීමට ඇති හැකියාව.
- ජංගම දුරකථන අංක රැගෙන යාම - ජංගම දුරකථන අංක වලට ජංගම දුරකථන ජාල අතර මාරුකිරීමට ඇති හැකියාව.

2. ස්ථානීය දුරකථන අංක රැගෙන යාම (Location Portability) : භෞතික ස්ථානයක සිට තවත් ස්ථානයකට මාරුවන විට ස්ථාවර දුරකථන ග්‍රාහකයෙකුට එම දුරකථන අංකය රඳවා තබා ගැනීමට ඇති හැකියාව. ස්ථානීය දුරකථන මාරුව භූගෝලීය වශයෙන් වෙන් කළ අංක සඳහා පමණක් අදාළ වන අතර භූගෝලීය නොවන ොලස වෙන් කර ඇති දුරකථන අංකවලට ඒහි ස්වභාවය අනුව ස්ථානයක් අදාළ නොවේ.

3. සේවාවන් මාරුව (Service Portability) : එක් සේවා වර්ගයක සිට තවත් සේවාවකට මාරුවන තැනැත්තෙකුට තම දුරකථන අංකය නොවෙනස්ව තබා ගැනීම වැදගත් වන බැවින් එම දුරකථන අංකය රඳවා ගැනීමට පාරිභෝගිකයාට ඇති හැකියාව.

ප්‍රශ්න:

1. දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව හඳුන්වා දීමෙන් විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති විය හැකිද?

2. එසේ නම් කරුණාකර එහි ධනාත්මක හා සෘණාත්මක බලපෑම් විස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කරන්න.

3. ක්‍රියාත්මක කිරීම

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරුවේදී යෙදෙන පාරිභාෂිතය

දායක ජාලය : ජාල අතර මාරුවට පෙර ග්‍රාහකයා සම්බන්ධවී සිටි ජාලය

ප්‍රතිග්‍රාහක ජාලය : ජාල අතර මාරුවෙන් පසු ග්‍රාහකයා සම්බන්ධ වූ ජාලය

ආරම්භක ජාලය : ඇමතුම් කරන පාර්ශවය සම්බන්ධ වී ඇති ජාලය

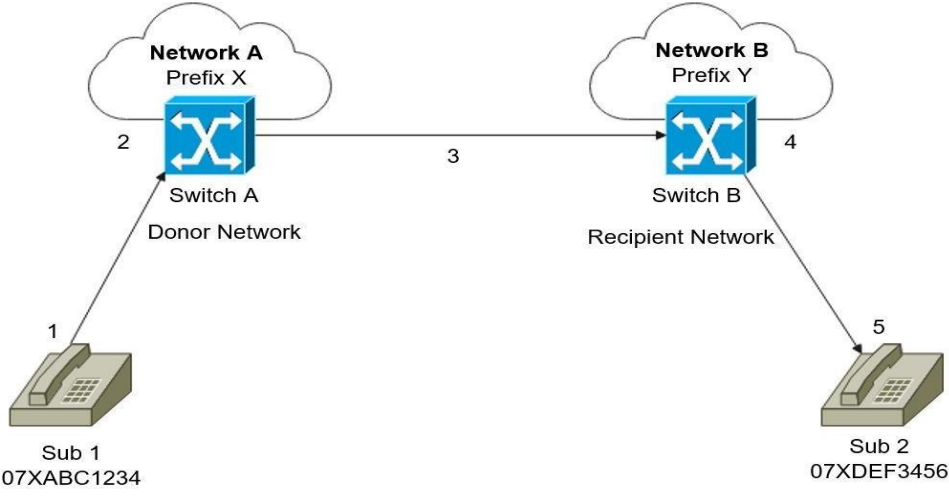
අවසන් කරන ජාලය : ඇමතුම් ලබන පාර්ශවය සම්බන්ධ වී ඇති ජාලය

අංක පරාසය වෙන් කරන ලද දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම: ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් අංක පරාසය වෙන් කර ඇති දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම

තාක්ෂණික දෘෂ්ටි කෝණයෙන් බලන කල, දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරුව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු කාර්යයක් සහ විදුලි සංදේශ යටිතල පහසුකම් ව්‍යුහයේ වෙනස්කම් සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ. මෙය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල මාරු කිරීමේ දත්ත සමුදාය (NPDB) සහ විවිධ වර්ගයේ ඇමතුම් සහ පණිවිඩ සේවා සඳහා සුදුසු මාර්ගගත කිරීමේ ක්‍රමයක් තෝරා ගැනීම ඇතුළත් වේ. කෙසේ වෙතත්, දුරකථන අංකයක් මාරු කිරීමට ගතවන කාලය ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශකය වන අතර, දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරුව සම්බන්ධ ක්‍රියාපටිපාටි සහ ක්‍රියාවලීන් එතරම් සරල නොවේ. එමෙන්ම අවශ්‍යතාවයක් ඇති වුවහොත් අවසාන විසඳුම පසුකාලීනව වෙනස් කළ හැකි වීම ද වැදගත් ය.

ජාල අතර මාරු වූ දුරකථන අංකයකට ඇමතුමක් ලබා දුන් විට සිදුවන සිදුවීම් අනුපිළිවෙල විශ්ලේෂණය කිරීමේදී අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියාදාමයන්, ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග සහ වඩාත් සුදුසු වන්නේ කුමන විකල්පයද යන්න තීරණය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ජාල අතර මාරු වූ දුරකථන අංකයට ඇමතුම් කළ විට සිදුවන ක්‍රියාවන්ගේ සාමාන්‍ය අනුපිළිවෙල පහත පරිදි විස්තර කළ හැකිය.

ග්‍රාහකයින් දෙනෙකු 07X ABC 1234 (1 ග්‍රාහකයා) සහ 07X DEF 3456 (2 ග්‍රාහකයා) එකම ජාලයක සිටින බව උපකල්පනය කරන්න. (Network A - network prefix 07X). එවිට 07X DEF 3456 අංකය සහිත 2 වන ග්‍රාහකයා, එම අංකය රඳවාගෙන ග්‍රාහක ජාලය ජාල B ලෙස වෙනස් කරයි (network prefix 07Y)

1 වන ග්‍රාහකයා විසින් 2 වන ග්‍රාහකයා වෙත ඇමතුමක් ලබා දෙන විට ක්‍රියා කරන අනුපිළිවෙල පහත දැක්වේ.

1. 1 වන ග්‍රාහකයා දුරකථන අංක 07X DEF 3456 ඇමතීම
2. A ජාලය තුළ කලින් තිබූ දුරකථන අංකය B ජාලය තුළ ඇති බව ජාල A හි ස්විචය හඳුනාගැනීම
3. දුරකථන ඇමතුම B ජාලයට යොමු කිරීම
4. දුරකථන අංක 07X DEF 3456 B ජාලයේ ඇති බව හඳුනා ගැනීම
5. 2 වන ග්‍රාහකයා විසින් දුරකථන ඇමතුම හා සම්බන්ධ වීම

ජාල අතර මාරු වූ දුරකථන අංකයක් ඇමතු පසු ඇමතුම මෙහෙයවීමේ අදියර දෙකක් ඇති බව ඉහත කරුණු වලින් පැහැදිලි වේ. පළමු අදියර වන්නේ ඇමතුම ජාල අතර මාරු වූ අංකයක් බව හඳුනා ගැනීමයි. මෙය “අතුරුවරතීය අදියර” ලෙස හැඳින්වේ. දුරකථන අංකය ජාල තුළ මාරු කර ඇති බව ස්විචය මගින් හඳුනාගත් පසු දුරකථන ඇමතුම දෙවන අදියර වන අදාළ ජාලයට යොමු කරනු ලබන අතර එය *රූපසටහන 1 - ජාල B වෙත මාරුවීමෙන් පසු පිළිවෙල* මාර්ගගත කිරීමේ අදියර ලෙස හැඳින්වේ.

මෙම අතුරුවරතීය ක්‍රියාවලිය සිදු කිරීම පිණිස, එක් එක් ජාලයේ ස්විච සමඟ මාරු වූ දුරකථන අංක ලැයිස්තුව තිබිය යුතුය. මෙම විසඳුම “විවෘත-ස්විචය විසඳුම” ලෙස හැඳින්වේ. එහිදී එක් එක් ජාලය වෙත මාරු වූ දුරකථන අංක ලැයිස්තුවක් ගබඩා කර ඇති අතර පසුව සෑම ස්විචයක්ම දුරකථන ඇමතුම යොමු කිරීම සිදු කරයි. නමුත් මෙම ක්‍රමයේ ධාරිතාවය ප්‍රමාණවත් නොවීම, නම්‍යශීලී නොවීම වැනි සීමාවන් ඇති බැවින් එක් එක් ජාලයට ප්‍රවේශ විය හැකි හෝ විමසිය හැකි පොදු දත්ත සමුදාය භාවිත කිරීම වඩාත් සුදුසුය.

3.1. දුරකථන ඇමතුම් මාර්ගගත කිරීම

ජාල අතර මාරු වූ දුරකථන අංකයක් හා සම්බන්ධ වූ දුරකථන ජාලයකට ඇමතුම් යොමු කිරීම විවිධ ආකාරවලින් මෙහෙයවිය හැකිය. මාර්ගගත කිරීමේ ක්‍රමවේදයන් ඍජු මාර්ගගත කිරීම සහ වක්‍ර මාර්ගගත කිරීම හා , ඇමතුම් ආශ්‍රිත සහ ඇමතුම් ආශ්‍රිත නොවන පණිවිඩ ලෙසත් වර්ග කළ හැක. මෙම ඕනෑම ක්‍රමයකින් දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල මාරු කිරීමේ දත්ත සමුදාය (NPDB) භාවිත කළ හැක.

ජාල අතර මාරුව ක්‍රියාවට නැංවීමේදී පහත දැක්වෙන පරිදි විවිධ දුරකථන ඇමතුම් අවස්ථා ෫, ඇමතුම් මාර්ගගත කිරීමේ අවස්ථා ෫ වෙනස් වේ.

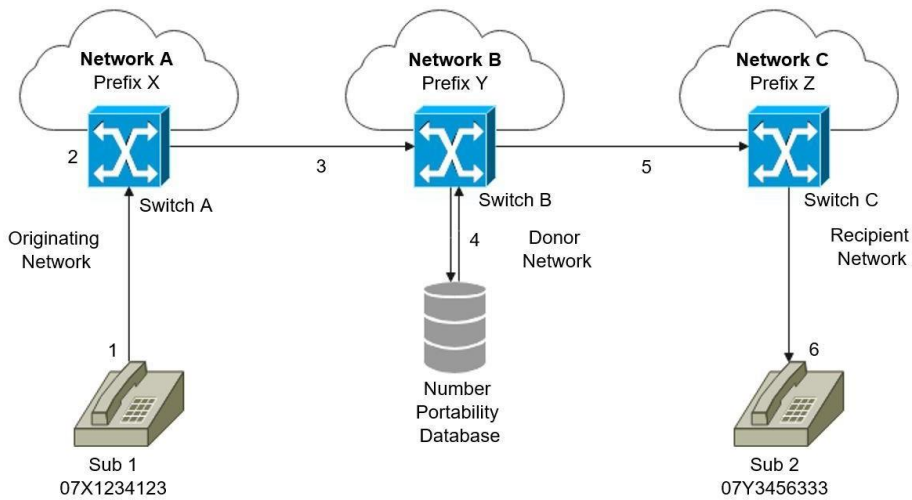
1. දුරකථන අංකය ආරම්භක ජාලයට පවරා ඇති පරාසයන් තුළ ඇත, නමුත් ජාල මාරු කරනු ලැබේ
2. දුරකථන අංකය ආරම්භක ජාලයට පවරා ඇති පරාසයන් තුළ ඇත, නමුත් ජාල මාරු කරනු නොලැබේ
3. දුරකථන අංකය ආරම්භක ජාලයට පවරා ඇති පරාසයන් තුළ නොවේ, නමුත් ආරම්භක ජාලයට මාරු කරනු ලැබේ
4. දුරකථන අංකය ආරම්භක ජාලයට පවරා ඇති පරාසයන් තුළ නොවන අතර වෙනත් ජාලයකට මාරු කරනු ලැබේ
5. දුරකථන අංකය ආරම්භක ජාලයට පවරා ඇති පරාසයන් තුළ නොවන අතර ජාල මාරු කළ යුතු බවට නොහැඳින්වේ.

3.1.1. වක්‍ර මාර්ගගත කිරීම

ආරම්භක ජාලය අංක පරාසය හිමි ජාලයට පණිවිඩය යවයි. ආරම්භ කරන ජාලය දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල මාරු කිරීමේ දත්ත සමුදාය (NPDB) වෙත ප්‍රවේශ නොවේ. අංක පරාසය හිමි ජාලය දුරකථන අංක හුවමාරු දත්ත සමුදාය තුළ අංකය සොයා බලයි. දුරකථන අංකය වෙනත් ජාලයකට මාරු වී තිබේ නම්, පණිවිඩය ග්‍රාහකත්වය ලබා සිටි අදාළ ජාලයට යවනු ලැබේ. මෙය දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම් කිහිපයකට මාර්ගගත කිරීමේ වගකීම පවතින අන්‍යෝන්‍ය පරායර්ත අවස්ථාවකි.

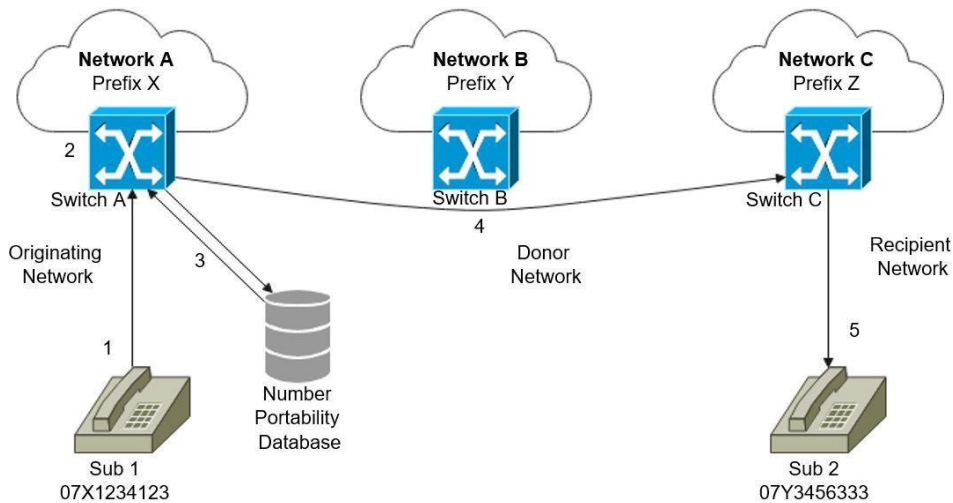
මෙම විසඳුම ක්‍රියාත්මක කිරීම පහසු වුවද, ඇමතුමක් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මාර්ගගත කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග වැඩි වීම නිසා දුරකථන අංක ජාල අතර හුවමාරු කිරීමේ අවස්ථා වැඩි වන විට අකාර්යක්ෂම වේ. සමහර රටවල් මුලදී මෙම මාර්ගගත කිරීමේ ක්‍රමය භාවිතා කර ඇති නමුත් පසුව ක්‍රියාත්මක වන විට ඇති වූ මෙහෙයුම් ගැටළු හේතුවෙන් වෙනස් විය.

රූපසටහන 2 - වක්‍ර මාර්ගගත කිරීම

3.1.2. සෘජු මාර්ගගත කිරීම

ස්වාධීන මාර්ගගත කිරීමේදී, දායක ජාලය හෝ ප්‍රතිග්‍රාහක ජාලය වැනි අතරමැදි ජාලයන් මත පදනම්ව දුරකථන ඇමතුම් මාර්ගගත කිරීමේ වගකීම ආරම්භක ජාලයට ඇත. එබැවින් මෙම විසඳුම සෘජු මාර්ගගත කිරීම ලෙස හැඳින්වේ. සෘජු මාර්ගගත කිරීමේදී, ආරම්භක ජාලයට දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල මාරු කිරීමේ දත්ත සමුදාය (NPDB) වෙත සෘජුවම ප්‍රවේශ විය හැකි අතර, මෙම දත්ත සමුදායේ එම අංකය ඇතිද යන්න සොයා බැලේ. එමඟින් දුරකථන අංක පරාසයේ හිමිකරුගේ ජාලය හෝ දායක ජාලය ඔස්සේ පණිවිඩ යැවීම වළක්වා ගත හැකි වේ.

රූපසටහන 3 - සෘජු මාර්ගගත කිරීම

සියලුම ඇමතුම්-විමසුම හෝ විමසුම මත මුදා හැරීමේ ක්‍රම භාවිතා කරමින් දත්ත සමුදායට ප්‍රවේශ වීමට ක්‍රම දෙකක් තිබේ.

සියලුම ඇමතුම්-විමසුම් ක්‍රමය: ආරම්භක ජාලය මුලින් ම ඇමතු දුරකථන අංකයේ ජාලය මධ්‍යම දත්ත ගබඩාවේ සොයා බලා දුරකථන ඇමතුම සෘජුවම ප්‍රතිග්‍රාහක ජාලයට යොමු කරයි.

විමසුම මත මුදා හැරීම: ආරම්භක ජාලය මුලින්ම දායක ජාලය සමඟ ඇමතු දුරකථන අංකයේ තත්ත්වය සොයා බලයි. දුරකථන අංකය හුවමාරු කර තිබේද නැද්ද යන්න හඳුනාගෙන දායක ජාලය ආරම්භක ජාලයට පණිවිඩයක් යවයි. ආරම්භක ජාලය පසුව ප්‍රතිග්‍රාහක ජාලය පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා මධ්‍යම දත්ත ගබඩාවෙන් විමසන අතර ඇමතුම සෘජුවම ලබන්නාගේ ජාලයට යොමු කරයි.

සමහර ජංගම දුරකථන ග්‍රාහකයින් විසින් දුරකථන අංකය නොවෙනස්ව තබාගෙන ජාලය මාරු කිරීමට කැමති විය හැකි අතර, මෙම ජාල මාරු කිරීම ක්‍රියාත්මක කිරීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. අගය එකතු කළ සේවාවන් වන කෙටි පණිවුඩ සහ හඬ තැපෑල වැනි සේවාවන් ද සැපයිය යුතුය.

ඉහත කරුණු වලින් පැහැදිලි වන්නේ දුරකථන අංකය මාරු නොකොට ජාල මාරු කිරීම සඳහා විවිධ තාක්ෂණික විසඳුම් තිබුණද අවසාන විසඳුම පහත දැක්වෙන සාධක කීපයේ ඇගයීම මත පදනම්ව තෝරා ගත යුතු බවයි.

- සම්බන්ධ වූ ක්‍රියාකරුවන් ගණන සහ ක්‍රියාකරුවන්ගේ මාදිලිය
- ජාල නිර්මාණ ශිල්පය වැනි එක් එක් ජාලයේ ලක්ෂණ
- අන්තර් සම්බන්ධතා ව්‍යුහය
- ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය කාලය

කෙසේ වෙතත්, මෙම ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ ප්‍රධාන පාර්ශවයන් වන දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම් හා නියාමන ආයතනය අවසාන ක්‍රමවේදයට එකඟ වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මාර්ගගත කිරීම පිළිබඳ ප්‍රශ්න:

1. ඔබ සියලු ඇමතුම් විමසුම් (ACQ) පද්ධතියට එකඟද? නැතහොත් පහත සඳහන් ක්‍රම වලින් ඔබේ මනාපය කුමක් සඳහාද?
All-Call-Query (සියලුම - ඇමතුම් -විමසුම)
Query-On-Release (විමසුම- මත- මුදා හැරීම)
Onward Routing (Call Forwarding) ඉදිරියට මාර්ගගත කිරීම (ඇමතුම යොමු කිරීම)
Any other solution (වෙනත් විසඳුම්)
2. යෝජනාවේ වාසි මොනවාද?
3. කෙටි පණිවුඩ, දත්ත, හඬ තැපෑල හෝ ෆැක්ස් වැනි සේවාවන් විචලනය කිරීමේදී කිසියම් තාක්ෂණික ගැටළු තිබේද?

3.2. දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල මාරු කිරීමේ දත්ත සමුදාය

දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල මාරු කිරීමේ දත්ත සමුදාය (NPDB) ජාල මාරු කරන ලද දුරකථන අංකවල දත්ත සහ අදාළ සේවා සැපයුම්කරුවන්ගේ තොරතුරු පවත්වාගෙන යයි. ජාල මාරු කරන ලද අංකයක් හා සම්බන්ධ ඇමතුම් හෝ පණිවිඩ සඳහා නිවැරදි අවසන් කිරීමේ ජාලය තීරණය කිරීම සඳහා මෙම තොරතුරු අත්‍යවශ්‍ය වේ.

දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල මාරු කිරීමේ දත්ත සමුදාය (NPDB) ආකෘතිය මධ්‍යගත හෝ බෙදා හරින ලද හෝ දෙමුහුන් විය හැකිය. මධ්‍යගත දත්ත සමුදාය (CDB), සියලු සේවා සපයන්නන්ගේ දුරකථන අංක පිළිබඳ දත්ත වලින් සමන්විත වේ. විමර්ශන දත්ත සමුදාය සේවා සපයන්නන්ගේ මෙහෙයුම් දත්ත සමුදායන් වෙත නිරන්තරයෙන් පිටපත් කරනු ලැබේ. බෙදා හරින ලද ආකෘතියේ බහුවිධ දත්ත සමුදායන් ඇත. සෑම එකකම මුළු දත්තවල අනු කොටස් අඩංගු වේ. උදා. විශේෂිත සේවා සපයන්නාට පවරා ඇති අංක පමණි. බොහෝ රටවල් මධ්‍යගත දත්ත සමුදාය ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

දත්ත සමුදාය පිළිබඳ ප්‍රශ්න:

1. මධ්‍යගත දත්ත සමුදාය (CDB) කළමනාකරණය හා නඩත්තු කිරීම සඳහා ඔබ යෝජනා කරන ආකෘතිය කුමක්ද? (උදා: තෙවන පාර්ශවයකට ලබා දීම, සියලුම දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම්වල එකතුවක් ආදිය)
2. මධ්‍යගත දත්ත සමුදාය (CDB) ස්ථාපනය කිරීම හා නඩත්තු කිරීමේ පිරිවැය දරන්නේ කවුද?
3. මධ්‍යගත දත්ත සමුදාය (CDB) පරිපාලනය කරන්නේ කවුද?
4. මධ්‍යගත දත්ත සමුදාය (CDB) සමඟ අතිරික්ත දත්ත ගබඩාවක් තිබිය යුතුද? කරුණාකර ඔබේ පිළිතුර හේතු දක්වමින් විස්තර කරන්න.
5. මධ්‍යගත දත්ත සමුදායට (CDB) අමතරව එක් එක් ක්‍රියාකරු සමඟ ස්ථානගත කළ දත්ත සමුදායක් තිබිය යුතුද?
6. විවිධ දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම් අතර දුරකථන අංක වෙනස් නොවී ජාල මාරු කිරීමේ දත්ත සමුදාය (NPDB) යාවත්කාලීන කිරීමේ එකවිට කළ යුත්තේ කෙසේද?

4. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීම කළමනාකරණය කිරීම

දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීම් පහසුකම් ප්‍රධාන වශයෙන් තම දුරකථන අංකය වෙනස් නොකර සේවාව ලබා ගන්නා දුරකථන සේවාදායක සමාගම වෙනස් කිරීමට ඇති හැකියාව වශයෙන් ප්‍රායෝගිකව හැඳින්විය හැක.

වෙනත් ජාල වලට එකම අංකයක් යටතේ මෙම මාරුවීම් ක්‍රියාපටිපාටිය ආරම්භ වනුයේ දුරකථන සේවා ලාභියා විසින් ඔහුගේ/ ඇයගේ අංකය වෙනත් ජාලයකට මාරු කිරීමට ඉල්ලුම් කිරීම මඟිනි.

ඉන් පසු දුරකථන සේවාලාභියා සහ දුරකථන සේවාදායක සමාගම් අතර සන්නිවේදනය ඇති වියයුතු පියවර රාශියක් මෙම ක්‍රියාපටිපාටියට අන්තර්ගත වේ.

විශේෂයෙන්ම දුරකථන අංක පරාසය පවරා ඇති දුරකථන සේවාදායක සමාගම මඟින් සේවාලාභියාගේ ඉල්ලීම තහවුරු කර ගැනීම, සේවාලාභියා විසින් ගෙවිය යුතු හිඟ මුදල් පරීක්ෂා කිරීම වැනි පියවර මෙයට අන්තර්ගත වේ. දුරකථන අංකයක් ජාල අතර මාරු කිරීම සඳහා ගතවන කාලය එක් එක් පාර්ශවයෙන් ඒ සඳහා ප්‍රතිචාර දක්වන කාලය මත සහ මෙම සමස්ථ ක්‍රියාපටිපාටියේ කාර්යක්ෂමතාවය මත රඳා පවතී.

4.1. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුකිරීමේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලිය

දුරකථන අංක හුවමාරු කිරීමේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලිය, දායක දුරකථන ක්‍රියාකරු විසින් හෝ ප්‍රතිග්‍රාහක දුරකථන ක්‍රියාකරු විසින් හෝ සිදු කිරීම වශයෙන් වෙනස් ක්‍රමවේද දෙකක් පවතී. යම් කිසි රටක අනුගමනය කරන ක්‍රමවේදය අනුව සේවාලාභියාට තම ඉල්ලීම දායක දුරකථන සමාගම වෙත හෝ ප්‍රතිග්‍රාහක දුරකථන සමාගම වෙත කළ හැකිය.

සේවාදායක සමාගම විසින් දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුව සඳහා ඉදිරිපත් කරන ඉල්ලීම් ප්‍රතික්ෂේප කළවිට සේවාලාභී ඉල්ලුම්කරු අතෘප්තීමත් වුවද ප්‍රතික්ෂේප කිරීම විය හැක්කේ සේවා ලාභියා විසින් දුරකථන අංක මාරු කිරීමේ අයදුම්පත වැරදි ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම හෝ තොරතුරු වැරදි ලෙස ඇතුළත් කිරීම නිසා විය හැකිය. ඊට අමතරව එකවර ඉල්ලීම් විශාල සංඛ්‍යාවක් පැමිණෙන විට, එවැනි පාර්ශවයකට පැවරෙන වැඩ ප්‍රමාණය අධික වීම නිසා විය හැකිය.

එබැවින් දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ඉල්ලුම්කරුට සරල හා හිතකාමී ක්‍රමවේදයක් විය යුතුය. මෙම අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා විවිධ විකල්ප තිබේ. මෙහි එක් විකල්පයක් නම් පෙර දුරකථන සේවාදායක සමාගමේ දුරකථන සම්බන්ධතාවය අවසන් කිරීම සහ නව දුරකථන සේවාදායක සමාගම සමඟ නව දුරකථන සම්බන්ධතාවයක් ආරම්භ කිරීම සඳහා දුරකථන සේවාදායක සමාගම් දෙක සමඟම සේවාලාභියා ගණුදෙනු කිරීම මඟින් සිදු කිරීමයි. කෙසේ වුවද මෙම ක්‍රියාවලියේදී සේවාලාභියාට වැඩි වැඩි කොටසක් සිදු කිරීමට සිදු වේ. අනෙක් විකල්පය නම්, සම්පූර්ණ ක්‍රියාවලියම ප්‍රතිග්‍රාහක දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම විසින් මෙහෙයවීම වන අතර එහිදී ග්‍රාහකයාගේ ඉල්ලීම ප්‍රතිග්‍රාහක ක්‍රියාකරු වෙත යොමු කිරීම සිදුකළ යුතු වේ. මෙම ක්‍රමයේදී ඉල්ලුම්කරුට පැවරෙන වැඩ කොටස අවම වේ.

දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු වීම ඉල්ලීම් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හා පාලනය කිරීම සහ එකවර විශාල ඉල්ලීම් ප්‍රමාණයක් මෙහෙයවීමේ හැකියාව ඇති කිරීම සඳහා දුරකථන අංක මාරු කිරීමේ නිෂ්කාශන (CH) ආයතනයක් මෙම ක්‍රියාවලියට හඳුන්වා දිය හැකිය. දුරකථන අංක මාරු වීමේ ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඉල්ලුම්කරුවන්ගේ සියලු තොරතුරු දුරකථන අංක මාරු කිරීමේ නිෂ්කාශන (CH) ආයතනය සතු කළ හැක.

4.2. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය

දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටියට වැදගත් පියවර කිහිපයක් අන්තර්ගත වේ. මෙම ක්‍රියාපටිපාටියේ වැදගත්ම පියවර වන්නේ නිරවද්‍යතාවය සහතික කිරීමයි. අනෙක් පියවර වන්නේ දුරකථන අංක මාරු කිරීම අනුමත කිරීම හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සම්බන්ධ පාර්ශවයන් අතර පවත්නා සංනිවේදනයයි.

ඉල්ලීම්වල නිරවද්‍යතාවය සහතික කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය මෙම ක්‍රියාවලියේදී ඇති කළ යුතු වන්නේ දුරකථන අංක මාරු කිරීමට ඉල්ලා සිටින පුද්ගලයාට එසේ කිරීමට අවසර ඇති බව සහතික කිරීම සඳහාය. නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය ඉල්ලුම්කරන්නාට පහසු වන අයුරින් ක්‍රියාත්මක කළ යුත් අතර එය සම්පූර්ණ කිරීමට දීර්ඝ කාලයක් ගත නොවන බවට වල බලා ගත යුතු වේ. මෙමගින් දුරකථන අංක මාරු කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ ස්ථාවරත්වයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කළ හැකිය. මෙම ක්‍රියාපටිපාටියේ තීරණය කළ යුතු අංගයන් වන්නේ දුරකථන ගිණුම් මත පදනම්ව නිරවද්‍යතාව තහවුරු කිරීම හෝ අංක මාරුකිරීමට ඉල්ලීම් කරන අවස්ථාවේ දී ලබා දුන් අදාළ ලිපි ලේඛන වලට අනුව නිරවද්‍යතාවය සහතික කිරීමද යන්නය. එසේම නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කිරීම සිදු කරන්නේ කවුද, සංනිවේදනය සිදු කරන්නේ කෙසේද , උපරිම කාල නියමයන් නිර්වචනය කර තිබේද යන්න හා ක්‍රියාවලියේ නිරත පාර්ශවයන් අතර පවතින විශ්වාසයේ මට්ටම අනෙකුත් කාරණා වේ.

4.3. ක්‍රියාපටිපාටිය තුළ ඇතිවිය යුතු සන්නිවේදනය

දුරකථන අංක මාරු කිරීමේ ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ විවිධ පාර්ශවයන් අතර තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීමේදී හෝ හුවමාරු කර ගැනීමේදී යම් සම්මුතියක් ස්ථාපිත කිරීමට අවශ්‍ය වේ. ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනවශ්‍ය ලෙස ප්‍රමාද නොවන බවටත්, දුරකථන අංක මාරුවීමේ ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂම බවටත් සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා කලින් නියම කරගත් කාල පරාසයක් ද ස්ථාපිත කළ යුතුය. වංචා සහගත තොරතුරු වල අවදානම අවම කිරීම සඳහා නිසි සන්නිවේදන මාර්ග අවශ්‍ය වේ.

4.4. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුකිරීම සඳහා ගත වන කාලය

දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුකිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය සඳහා දිගු කාලයක් ගතවීම මගින් අමතර පිරිවැයක් දැරීමත්, ඔවුන් මෙම පහසුකම සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමටත් අධෛර්යමත් වීමටත් ඉඩ ඇත. එසේම, දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමට ගතවන කාලය අවම කිරීමෙන්, ඉල්ලීම් වල නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට කාලය නොමැතිවීම සහ එමගින් සිදුවිය හැකි වංචා අවම කිරීමටත් මෙම ක්‍රියාවලිය නිරවද්‍යව නිම කිරීමටත් අපහසු වේ.

දුරකථන අංක මාරු වීමේ කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධ විමසීම:

1. දුරකථන අංක මාරුකිරීමේ නිශ්කාෂණ ආයතන (CH) ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් තිබේද?
2. එසේ නම්,
  - අ. දුරකථන අංක මාරුකිරීමේ නිශ්කාෂණ ආයතන (CH) සඳහා ඔබ යෝජනා කරන්නේ කුමන කාර්යයන්ද?
  - ආ. දුරකථන අංක මාරුකිරීමේ නිශ්කාෂණ ආයතන (CH) ස්ථාපිත කිරීමේ හා නඩත්තු කිරීමේ පිරිවැය දරන්නේ කවුද?

3. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුකිරීමේ නිශ්කාශණ ආයතන (CH) සහ මධ්‍යගත දත්ත සමුදාය එකම ආයතනය විසින් කළමනාකරණය කළ යුතුද?
4. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කිරීමට ලබා දිය හැකි උපරිම කාලය කුමක් විය යුතුද?
5. දුරකථන අංක මාරුකිරීමේ ඉල්ලීම් සම්බන්ධ පිරිවැය ගෙවිය යුත්තේ කවුද? ඉල්ලුම්කරු විසින්ද නැතහොත් එය ප්‍රතිග්‍රාහක දුරකථන ක්‍රියාකරු විසින් අන්තර්ග්‍රහණය කරගත යුතුද?
6. දුරකථන අංක මාරුකිරීමේ ගාස්තු නියාමනය කළ යුතුද?
7. එසේ නොවේ නම්, ජාල අතර අංක මාරු කිරීමේදී ගෙවිය යුතු ගාස්තුව, එම පහසුකම් ලබා ගැනීම අධිකාරියමත් නොවීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රමවේද මොනවාද?
8. සේවාවලාභියෙකුට තම අංකය වෙනත් ජාල අතර කොපමණ වාර ගණනක් මාරු කළ හැකි විය යුතුද?

5. ජාතික දුරකථන අංකන සැලැස්මට ඇති බලපෑම

ජාතික අංකන සැලැස්මට අනුව විවිධ දුරකථන ක්‍රියාකරුවන් සඳහා වෙනස් අංක පරාස වෙන් කර ඇත. ස්ථාවර දුරකථන ක්‍රියාකරුවන් වෙත එකම භූගෝලීය ප්‍රදේශ සඳහා එකම ප්‍රාදේශීය කේතයක් එනම් 011, 081, 091 යනාදී වශයෙන් වෙන් කර ඇති නමුත් ඉන් ඉක්බිති අංක පරාස ක්‍රියාකරුවන් අනුව වෙනස්වන ආකාරයට වෙන් කර ඇත. සෑම ජංගම දුරකථන ක්‍රියාකරුවකු සඳහාම වෙනම කේත අංකයන් එනම් 071, 072, 075, 077, 078 වශයෙන් වෙන් කර ඇත.

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරුවීමේ හැකියාව (Number Portability) ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමඟ යම් ක්‍රියාකරුවකුට හිමි අංක පරාසයකට අයත් අංකයක් ග්‍රාහකයා විසින් වෙනත් ක්‍රියාකරුවකු වෙත ගෙන යා හැකි බැවින් ඉහත අංක ආකෘතිය තවදුරටත් නොපවතී. ඒබැවින් දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල ක්‍රියාකරු මාරු කිරීමේ හැකියාව මගින් අංකන සැලැස්මට ඇති ප්‍රධානම බලපෑම වන්නේ එම ආකෘතිය අහිමි වීමයි. ඒබැවින් දුරකථන අංකය මගින් එම අංකයට අදාළ ක්‍රියාකරු ආයතනය හඳුනා ගැනීම තව දුරටත් කළ නොහැකි වේ.

තවද යම් ක්‍රියාකරුවකුට අයත් අංක පරාසයක් තුළ එම ජාලයට අයත් නොවන හෝ කිසිදු සම්බන්ධයක් නැති බොහෝ අංක පැවතිය හැක. ඒබැවින් යම් දුරකථන ක්‍රියාකරුවකු සතු ඵලදායී ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව ඉතා අඩුවෙන් පැවතියද එම ආයතන සතු අංක සම්පත අවසන් විය හැක. එබැවින් සීමිත සම්පතක් වන ජාතික දුරකථන අංකන සම්පත ඵලදායී ලෙස කළමනාකරණය කිරීමේදී ගැටළු ඇතිවිය හැක.

ප්‍රශ්න:

1. ජාතික අංකන සැලැස්ම කළමනාකරණයේදී ඒම සැලැස්මට සංශෝධනය කිරීම් අවශ්‍ය විය හැකි යැයි ඔබ අනුමාන කරන ගැටළු මොනවාද?
2. අංකය වෙනස් නොකර ජාලය මාරු කරන ලද අංකයක් ස්ථිරවම විසන්ධි වී ඇත්නම් එය එම අංක පරාසය හිමි දුරකථන ක්‍රියාකරුට දැනුම් දීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය කුමක් විය යුතුද?

6. මූල්‍ය කරුණු

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී එහි තාක්ෂණික කොටසට අමතරව මූල්‍යමය පැතිකඩක් ඇත. දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී එක් වරක් පමණක් දැරිය යුතු පිරිවැය සහ පුනරාවර්තන පිරිවැය යන දෙකම සම්බන්ධ වේ. දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව සැපයීමට අදාළ අන්තර් සම්බන්ධතාවය සඳහා වන ගාස්තු පිරිවැය දිගුකාලීන විය යුතු අතර ග්‍රාහකයින් සඳහා වන සියලුම සෘජු ගාස්තු මෙම පහසුකම භාවිතා කිරීම සඳහා බාධාවක් නොවිය යුතුය.

6.1. පිරිවැය වර්ග

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ආශ්‍රිත ප්‍රධාන පිරිවැය වර්ග පහත පරිදි ලැයිස්තු ගත කළ හැකිය.

1. සාමාන්‍ය පද්ධති සැකසීමේ පිරිවැය:

දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව සක්‍රීය කිරීම සඳහා දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම් වලට ඔවුන්ගේ ජාලවල මූලිකාංග සහ වෙනත් ආධාරක පද්ධති වෙනස් කිරීමේදී එක් වරක් පමණක් දැරීමට සිදු වන පිරිවැය මෙයට අදාළ වේ. මෙම පිරිවැයට ජාල වැඩිදියුණු කිරීමේ සහ පද්ධති සංවර්ධනයේ සියලු ප්‍රාග්ධන පිරිවැය මෙන්ම එකඟ වූ දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටියක් සැකසීම, වාණිජමය කටයුතු සහ ක්‍රියාපටිපාටි තීරණය කිරීමේ පිරිවැයද ඇතුළත් වේ.

2. හුවමාරු පිරිවැය:

මේවා ප්‍රධාන වශයෙන් තනි පාරිභෝගික දුරකථන සම්බන්ධතා සඳහා දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී දරන පරිපාලන වියදම් වේ. එකඟ වූ දුරකථන අංකය වෙනස් නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පටිපාටිවලට අනුකූල වීම, මාරු වන දුරකථන අංක සක්‍රීය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ අවශ්‍ය දුරකථන ඇමතුම් මාර්ගගත කිරීමේ තොරතුරු වෙනත් ක්‍රියාකරුවන්ට සන්නිවේදනය කිරීම යන වියදම් මේවාට ඇතුළත් ය.

3. අමතර සම්ප්‍රේෂණ පිරිවැය:

මාරු නොකරන ලද දුරකථන අංකයක් සහිත ග්‍රාහකයකුට ඇමතුමක් යොමු කිරීමේදී දරන පිරිවැය හා සසඳන විට, හුවමාරු කරන ලද අංකයක් සහිත ග්‍රාහකයකුට ඇමතුමක් යොමු කිරීමේදී වැයවන අමතර වියදම් මේවා වේ.

4. පරිපාලන පිරිවැය:

මේවා පාරිභෝගිකයන් මාරු කිරීම හෝ දුරකථන අංක වෙනත් ජාලයකට මාරු කිරීමට ආශ්‍රිත පිරිවැයයි. මෙයට පවත්නා දුරකථන සම්බන්ධතා ගිණුම් අවසන් කිරීම, නව දුරකථන සම්බන්ධතා ගිණුම් ආරම්භ කිරීම සහ ඇමතුම් අංක මාරු කිරීම සහ මාර්ගගත කිරීමේදී ජාල ක්‍රියාකරුවන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා සේවා සපයන්නන් විසින් දරනු ලබන පිරිවැය; නව ජංගම දුරකථන හෝ සිම් කාඩ්පත් වල පිරිවැය; සහ ඇමතුම් පිරිවැය (මාරු කරන ලද අංකයකට ඇමතුමක් සම්බන්ධ කිරීමේදී සිදුවන අතිරේක ප්‍රමාදය) ඇතුළත් ය.

6.2. පිරිවැය වෙන් කිරීමේ මූලධර්ම

වෙනත් රටවල්වල ආයතන විසින් දුරකථන අංකය වෙන් කිරීමේ නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී දරන පිරිවැය ප්‍රතිපාදන නිශ්චය කිරීම සඳහා භාවිතා කරන පිරිවැය වෙන් කිරීමේ ක්‍රම පහත දැක්වේ.

1. පිරිවැය හේතුව: පිරිවැය ඇතිවීමට වගකිව යුතු පාර්ශවය පිරිවැය දැරීමට උපකාරී විය යුතුය.
2. ප්‍රතිලාභ බෙදා හැරීම: ක්‍රියාවලියෙන් ප්‍රතිලාභ ලබන පාර්ශවය (න්) පිරිවැය දැරීමට උපකාරී විය යුතුය.
3. එලදායී තරඟකාරිත්වය: පිරිවැය වෙන් කිරීමේ යාන්ත්‍රණය නිසඟයෙන්ම තරඟකාරිත්වය දිරිමත් කළ යුතුය.
4. පිරිවැය අවම කිරීම: පිරිවැය වෙන් කිරීමේ යාන්ත්‍රණය මගින් පිරිවැය අවම කිරීමට සහ විශේෂයෙන් තාක්ෂණික වශයෙන් කාර්යක්ෂම විසඳුම් ලබා ගැනීමට දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම් දිරිමත් කළ යුතුය.
5. දෙපාර්තමේන්තු: සම සේවාවන් සඳහා දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම් අතර ගාස්තු සමාන විය යුතුය.
6. ප්‍රායෝගිකභාවය: වෙන් කිරීමේ යාන්ත්‍රණය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රායෝගික විය යුතුය.
7. අදාළත්වය: ගාස්තු අවම පිරිවැය ප්‍රවේශයක් භාවිතා කරමින් කාර්යක්ෂම දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගමක පිරිවැය නියෝජනය කළ යුතුය.

6.3. අයකුම කරුණු

දුරකථන අංකය වෙන් කිරීමේ නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර, ඇමතුම් අංකය (ඇමතුම් ලබන අංකය) එකම ජාලයක් තුළ තිබේද නැද්ද යන්න හඳුනා ගැනීමට ග්‍රාහකයින්ට හැකිය. ඔවුන්ට ඇමතුම්වල මිල පුරෝකථනය කිරීමට හැකි වන අතර, මාරු කරනු ලබන අංක මගින් මෙම හැකියාව අඩපණ නොකළ යුතුය. අයකුම විනිවිදභාවය පිළිබඳ ගැටළු විශේෂයෙන් වැදගත් වන්නේ ඇමතුම් ගමනාන්තය මත රඳා පවතින ආකාරයට අයකිරීම් සැලසුම් කර ඇති බැවිනි. උදාහරණයක් ලෙස, සමහර පැකේජයන්ට අනුව, ඔවුන්ගේ ජාලය තුළ ඇති ඇමතුම් සඳහා ගාස්තු අඩු වන අතර වෙනත් ජාල වල දුරකථන සඳහා ලබාදෙන ඇමතුම් වලට ගාස්තු වැඩි වේ. දුරකථන අංකය වෙන් කිරීමේ නොවී ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසු, නිශ්චිත ඇමතුමක් සඳහා වන අයකුමය කුමක් දැයි තීරණය කිරීමට නොහැකි විය හැකිය. ඇමතුම් ග්‍රාහකයාට මෙය ව්‍යාකූලත්වයක් ඇති කළ හැකි අතර ඇමතුම ආරම්භයේදීම පටිගත කරන ලද නිවේදනයක් වාදනය කිරීමෙන් මෙම ගැටළුව විසඳිය හැකිය.

ප්‍රශ්න:

1. විනාඩියකට ශත 50 ක අන්තර් සම්බන්ධතා ගාස්තුව සංශෝධනය කළ යුතුද?
2. අයකුම විනිවිදභාවය සහතික කිරීම සඳහා ඔබ යෝජනා කරන්නේ කුමන ක්‍රියාමාර්ගද?

7. වෙනත් රටවල දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීම

පසුගිය දශක කිහිපය තුළ ලොව පුරා රටවල් ගණනාවක විවිධ වර්ගවල දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව (Number Portability) ක්‍රියාත්මක කර ඇත. පහත දැක්වෙන වගු අංක 1 මගින් විදුලි සංදේශ වෙළඳපල තුළ ජංගම දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුවීම (MNP) සහ ස්ථාවර දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුවීම (FNP) යන දෙකම ක්‍රියාත්මක කර ඇති රටවල් පිළිබඳ තොරතුරු දක්වා ඇත.

සෑම රටකම දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුවීමේ හැකියාව ක්‍රියාවට නැංවීමේ අත්දැකීම් හා පරිණාමය වී ඇති ආකාරය එකිනෙකට අනන්‍ය වේ. නමුත් පසුකාලීනව දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුවීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කළ රටවලට පෙර ක්‍රියාත්මක කරන ලද රටවල්වල හොඳ සහ නරක අත්දැකීම් සැලකිල්ලට ගැනීමේ වාසිය ලැබුණි.

සමහර රටවල අංකය වෙනස් නොවී ජාලය මාරුවීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය හෝ තාක්ෂණික ක්‍රම වේදය/විසඳුම වෙනස් කිරීම සඳහා එම රටවල නියාමන ආයතනයන්ට මැදිහත් වීමට සිදුව ඇත. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු වීම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රවේශයන් තවමත් විකාශනය වෙමින් පවතී.

රට	ස්ථාවර දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුවීම	ජංගම දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුවීම
හොංකොං, එස්.ඒ.ආර්	1996	1999
එක්සත් රාජධානිය	1996	1999
ඕස්ට්‍රේලියාව	1997	2001
එක්සත් ජනපදය	1997	2003
ජර්මනිය	1998	2002
ප්‍රංශය	1998	2003
නෙදර්ලන්තය	1999	1999
සිංගප්පූරුව	2001	1997

මූලාශ්‍ර: OVUM උපදෙස් ලබා ගැනීමේ වාර්තාව

වගු අංක 1 - ලොව පුරා ස්ථාවර දුරකථන අංක හුවමාරුව හා ජංගම දුරකථන අංක හුවමාරුව ක්‍රියාත්මක කිරීම්

ඉහත සඳහන් රටවල් වලට අමතරව බොහෝ රටවල් අවම වශයෙන් ජංගම දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුවීමේ හැකියාව (MNP) ක්‍රියාත්මක කර ඇත. රටවල් ක්‍රියාත්මක කළ වර්ෂයන්හි සාරාංශයක් පහත වගු අංක 2හි දක්වා ඇත.

වර්ෂය	රට
1997	සිංගප්පූරුව
1998	-
1999	එක්සත් රාජධානිය, හොංකොං, නෙදර්ලන්තය
2000	ස්පාඤ්ඤය, ස්විට්සර්ලන්තය
2001	ඕස්ට්‍රේලියාව, ස්වීඩනය, ඩෙන්මාර්කය, මැකාචොවෝ , නෝර්වේ
2002	බෙල්ජියම්, ඉතාලිය, පෘතුගාලය, ජර්මනිය
2003	එක්සත් ජනපදය, අයර්ලන්තය, ප්‍රංශය, ඕන්ලන්තය, ලක්සම්බර්ග්, ග්‍රීසිය, අයිස්ලන්තය

2004	ඔස්ට්‍රියාව, දකුණු කොරියාව, හංගේරියාව, සයිප්‍රසය, අයිස්ලන්තය, ලිතුවේනියාව, ස්ලොවැකියාව
2005	තායිවානය, එස්තෝනියාව, මෝල්ටාව, ස්ලොවේනියාව
2006	වෙක් ජනරජය, ක්‍රොඒෂියාව, ශ්‍රී ලංකාව, පෝලන්තය, ජපානය, ඕමානය, සවුදි අරාබිය, ස්ලොවැකියාව, දකුණු අප්‍රිකාව
2007	ලැට්වියාව, කැනඩාව, පකිස්ථානය, ඊශ්‍රායලය, මොරොක්කෝව, නයිජීරියාව, නවසීලන්තය
2008	රීජීජ්තු, මෙක්සිකෝව, මැලේසියාව, බල්ගේරියාව, මැසිඩෝනියාව, රුමේනියාව, තුර්කිය
2009	බ්‍රසීලය, කොංගෝව, ඩොමිනිකන් ජනරජය, ඉක්වදෝරය
2010	ජේරු, තායිලන්තය, ඇල්බේනියාව, ජෝර්දානය, කුවේට්
2011	ඇල්බේනියාව, බහරේන්, කොලොම්බියාව, ඉන්දියාව, ජෝර්ජියාව, ගානාව, කෙන්යාව, පැනමාව, සර්බියාව, වියට්නාමය, එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යය
2012	ආර්ජන්ටිනාව, බෙලාරුස්, ඩීලී, ගිබ්‍රෝල්ටාර්, ජැමෙයිකාව, මොන්ටේනෙග්‍රෝ, පැරගුවේ, සුඩානය
2013	අසර්බයිජානය, බොස්නියාව, කේප් වර්ඩ්, කේමන් දූපත්, කොස්ටාරිකාව, කුවේට්, මෝල්ඩෝවා, නයිජීරියාව, කපාට්, රුසියාව, ට්‍රිනිඩාඩ් සහ ටොබැගෝ
2014	ආර්මේනියාව, බර්මියුඩා, හොන්ඩුරාස්
2015	සෙනෙගල්
2016	ඉරානය, ඉරාකය, කසකස්තානය, මාලදිවයින, ටියුනීසියාව
2017	ටැන්සානියාව
2018	බංග්ලාදේශය, බෙලිස්, බොලිවියාව, අයිවරි කෝස්ට්
2019	ඩොමිනිකා, ග්‍රෙනාඩා, පිලිපීනය, ශාන්ත කිට්ස් සහ නෙවිස්, ශාන්ත ලුසියා, ශාන්ත වින්සන්ට් සහ ග්‍රෙනඩින්ස්, යුක්‍රේනය

මූලාශ්‍ර : Yankee Group 2012, <https://www.xconnect.net/countries-with-mobile-number-portability>

වගු අංක 2 - ලොව පුරා ජංගම දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු වීම ක්‍රියාත්මක කිරීම

සාමාන්‍ය ප්‍රශ්න:

1. දුරකථන ක්‍රියාකරු සමාගම් සඳහා දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු වීමේ හැකියාව ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍යවන කාල සීමාව හේතු සහ සාධාරණීකරණයන් සඳහා සපයන්න.
2. ග්‍රාහකයින් දැනුවත් කිරීම සඳහා වඩාත් ඵලදායී ක්‍රමය කුමක්ද?
3. දැනුවත් කිරීමේ පිරිවැය දැරිය යුත්තේ කවුරුන් විසින්ද?
4. දුරකථන අංක ජාල අතර මාරුවීම ක්‍රියාවට නැංවීමේදී සලකා බැලිය යුතු යැයි ඔබ සිතන වෙනත් ගැටළු / අදහස් කරුණාකර සඳහන් කරන්න

8. මහජන අදහස් විමසීමේ පත්‍රිකාව සඳහා ප්‍රතිචාර

ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් මෙම මහජන අදහස් විමසීමේ පත්‍රිකාවේ ඉදිරිපත් කර ඇති ප්‍රශ්නවලට අදාළව කරුණු දැක්වීමට කැමති සියලුම පාර්ශ්වයන්ගෙන් ඒ සම්බන්ධයෙන් අදහස් ලිඛිතව 2021 පෙබරවාරි 12 දින හෝ එදිනට පෙර ලබා දෙන ලෙස ඉල්ලා සිටිමු.

විශේෂයෙන් සඳහන් කරන ලද ප්‍රතිචාරයක සියලුම කරුණු හෝ එහි සඳහන් කර ඇති කොටස්වල රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීම හැර, වෙනත් කරුණු රහස්‍යභාවයෙන් තොර කරුණු ලෙස සලකනු ලැබේ. විනිවිදභාවය සහ ප්‍රශස්ත නියාමන භාවිතයන්ට අනුකූලව සියලුම මහජන අදහස් අපගේ වෙබ් අඩවිය වන www.trc.gov.lk හි සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබේ.

කිසියම් පාර්ශ්වයක් ව්‍යාපාරික රහස් ලෙස හෝ වෙනත් ආකාරයකින් රහස්‍ය යැයි සලකන තොරතුරු සඳහා රහස්‍යභාවය ඉල්ලා සිටීම පිණිස, රහස්‍ය යැයි සලකන තොරතුරු ඉවත් කර රහස්‍ය නොවන කැණීම් සහිත වෙනමම පිටපතක් සැපයිය යුතුය. ඉවත් කළ යුතු කරුණු පැහැදිලි කර ගැනීම සඳහා එම කොටස්, “ව්‍යාපාරික රහස්‍යතොරතුරු”, “රහස්‍ය” හෝ “රහස්‍ය තොරතුරු” ලෙස සඳහන් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටිමු.

කරුණාකර ඔබගේ අදහස් තැපැල් මගින් පහත ලිපිනයට සහ විද්‍යුත් තැපෑලෙන් nw@trc.gov.lk වෙත යොමු කරන මෙන් ඉල්ලා සිටිමු.

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව

අංක 276,

ඇල්විට්ගල මාවත,

කොළඹ 08

9. ආශ්‍රිත ලේඛන

- I. පාකිස්ථානු විදුලි සංදේශ අධිකාරිය විසින් ජංගම දුරකථන අංක හුවමාරුව ආශ්‍රිතව ඉදිරිපත් කරන ලද අදහස් විමසීමේ පත්‍රිකාව
- II. ඉන්දියානු විදුලි සංදේශ අධිකාරිය විසින් ජංගම දුරකථන අංක හුවමාරුව ආශ්‍රිතව ඉදිරිපත් කරන ලද අදහස් විමසීමේ පත්‍රිකාව (උපදේශන පත්‍රිකාව අංක. 7/2005)
- III. මෝල්ටාව විසින් දුරකථන අංක හුවමාරුව හඳුන්වාදීම, මෝල්ටා සන්නිවේදන අධිකාරිය විසින් 2003 ඔක්තෝම්බර් මාසයේදී ඉදිරිපත් කරන ලද අදහස් විමසීමේ පත්‍රිකාව
- IV. යුරෝපීය තැපැල් හා විදුලි සංදේශ සංගමයට අයත් රටවල්වල දුරකථන අංක හුවමාරුව ක්‍රියාත්මක කිරීම (ECC වාර්තාව 31) 2005 ඔක්තෝම්බර් මාසයේදී යාවත්කාලීන කරන ලදී.
- V. ජෙනිෆර් පිග්, බ්‍රයන් පාර්ට්‍රිජ්, යැන්කි කණ්ඩායම , 2012 ජූලි , දුරකථන අංක ජාල අතර මාරු කිරීමේ හැකියාව ලෝකයේ ක්‍රියාත්මක වී ඇති අයුරු